

Editöre Mektup

Dilara Ünüvar Ünlüoğlu, İlhami Ünlüoğlu

<https://doi.org/10.33880/ejfm.2019080206>

Letter to the Editor / Editöre Mektup

AUTHORS / YAZARLAR

Dilara Ünüvar Ünlüoğlu
(Corresponding Author)

dilaraunuvar@anadolu.edu.tr

Sosyal Kuluçka Merkezi,
Eskişehir Tepebaşı
Belediyesi, Dış İlişkiler
Müdürlüğü, Eskişehir
ORCID iD:
0000-0002-2431-1490

İlhami Ünlüoğlu

Aile Hekimliği Anabilim
Dalı, Eskişehir Osmangazi
Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Eskişehir
ORCID iD:
0000-0001-8130-1443

Sayın Editör,

Eurasian Journal of Family Medicine / Avrasya Aile Hekimliği Dergisi'nin 2019; 8(1): 36-44 sayfalarında yer alan Dikmen, Marakoğlu ve Mertcan'ın "Kadın Sağlık Çalışanlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini ile Kadınların Çalışmasına Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi" başlıklı araştırmalarını ilgi ile okuduk (1). Sağlık alanında çalışan kadın akademik personelin ve hemşirelerin toplumsal cinsiyet rolleri ile kadınların çalışmasına yönelik tutumlarının değerlendirilmesini amaçlayan bu çalışma için yazarları kutluyoruz. Toplumsal cinsiyet ve çalışma hayatında kadına yönelik araştırmalarda; sağlık sektörünü, bünyesindeki kadın personel oranı göz önüne alınarak incelenmesi gereken öncelikli alanlardan biri olarak değerlendirmek mümkündür.

Ataerkil ideoloji çerçevesinde şekillenen toplumsal cinsiyet rollerinin bir öğretiler bütünü olarak nesilden nesile evrilerek devredildiğine ve kadınların kendi kendilerine bakış açılarında dahi ataerkil ideolojinin hissedildiğine dair yapılmış bir araştırma örneğine göre; Amerika Birleşik Devletleri'nde lise öğrencileri arasında yapılan bir uygulama kız çocuklarının erkek çocuklarına göre daha kolay ikna edilebildiği ortaya çıkarmıştır. Ancak aynı araştırmanın, ilkökul düzeyindeki öğrencilerde aynı sonucu ortaya çıkarmadığı saptanmıştır. Bu verilerden hareketle, kızların erkeklere oranla doğalarının getirdiği bir özellik olarak daha çabuk ikna edilemedikleri, eğer böyle olsaydı aynı sonucun ilkökul düzeyindeki öğrencilerde de çıkması gerektiği vurgulanmaktadır. Araştırmaya göre, lise çağındaki kız öğrenciler toplum tarafından şekillendirilmiş ve ikna olmaya hazırlanmış durumdayken, ilkökul düzeyindeki kız çocukları henüz tam şekillendirilmemiş aşamada görülmektedir (2).

Özel alanda tanımlanan bu öğretiler ve roller ile sınırları çizilen kadınların, kamusal alanda (çalışma hayatlarında) da cam tavan, toplumsal cinsiyet eşitsizliği veya rol çatışmaları gibi pek çok farklı problemle karşılaştıkları bilinmektedir. Zira toplumsal cinsiyet ideolojisinin şekillendirmesiyle ev işleri ya da çocuk bakımı gibi yükümlülüklerin sadece kadının görevi olarak görülmesinin bir sonucu olarak; iş ve aile yaşamı arasındaki rol çatışmasına kadınların erkeklere oranla daha fazla maruz kaldıkları bilinmektedir (3). Örneğin, mevcut değişen ve gelişen dünya düzeni kadına 'Çalış! Hayatına sahip çık!' derken; bir yandan da ataerkil ideoloji 'Anne ol!' demektedir (4). Bu rol çatışması kapsamında dışarıda ücretli şekilde çalışmanın yanı sıra, evde de ücretsiz aile işçiliği pozisyonunun sürmesi kadını daha çok yormakta ve hatta zaman zaman işgücü piyasalarının dışında kalmalarına da sebep olmaktadır. Sağlık sektöründe konuya dair yapılan bir araştırma kapsamında, yarı yapılandırılmış görüşmelerde elde edilen bazı bulgular konuya dair anlamlı kabul edilebilmektedir. Araştırmada 'Sizce Türkiye'de çalışan kadınların en önemli sorunu nedir?' görüşme sorusuna verilen yanıtlardan bazıları şu şekildedir;

'Ev işlerinin kadının görevi olarak görülmesi yüzünden iş yerinde yorulmamıza rağmen eve gelince bir de ev işleriyle uğraşmak.' (Kadın, 20)

'Bence çalışan kadınların çalışmayan kadınlarla evde aynı işlere devam etmeleri. Çalışan kadınların ev hanımlarıyla evde aynı işi yapmaları, eşlerinin hiç yardımcı olmaması.' (Kadın, 45)

Yine araştırmada çalışma hayatına ara veren kadın katılımcıların % 50,5'inin bu ara verişin nedeni olarak "doğum ve çocuk bakım yükümlülükleri"ni gösterdikleri tespit edilmiş durumdayken, aynı neden ara veren erkek katılımcılarda sadece % 7,7 seviyesinde gözlenmiştir. Ya da benzer şekilde evlilik kadın katılımcıların % 9,5'i için iş hayatına ara verme nedeni iken, ara veren hiç bir erkek katılımcı için evlilik bir neden olarak gösterilmemiştir (5).

Toplumumuz için çok önemli olan bu konudaki değerli çalışmalarının sonuç bölümünde yazarlar, konu ile ilgili fotoğrafı çok iyi saptayarak "konunun (erkeklerin de katılacağı) daha büyük örneklem grubu ile iyi tespit edilerek ve sahaya da yayılarak daha geniş çalışmaların yapılmasının ülkemiz açısından önemini" vurgulamışlardır. Yazarların bu görüşüne aynen katılıyor ve planlanacak bu çalışmanın multidisipliner yapılmasının önemine de dikkat çekmek istiyoruz.

Date of submission
23.05.2019

Date of acceptance
11.06.2019

How to cite / Atıf için: Ünüvar Ünlüoğlu D, Ünlüoğlu İ. Editöre mektup. Euras J Fam Med 2019;8(2):89-90. doi:10.33880/ejfm.2019080206

Conflict of interest: No conflict of interest was declared by the authors.

Financial disclosure: No financial disclosure was declared by the authors.

Kaynaklar

1. Dikmen HA, Marakoğlu K, Mertcan K. Kadın sağlık çalışanlarının toplumsal cinsiyet rolleri ile kadınların çalışmasına yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Euras J Fam Med* 2019;8(1):36-44. doi:10.33880/ejfm.2019080105
2. Kağıtçıbaşı Ç. Yeni insan ve insanlar. 10. Baskı. İstanbul: Evrim Yayınları, 2006:206.
3. Arslan M. İş-aile ve aile-iş çatışmalarının kadın çalışanların iş doyumları üzerindeki etkisi. *Birey ve Toplum Dergisi* 2012;2(3):100.
4. Elçi E. Türkiye'de "kadın olmak" söylemi: kadınlarla yapılmış bir söylem çalışması. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi* 2010;31:1-28.
5. Ünlüoğlu DÜ. Avrupa sosyal şartı çerçevesinde Türkiye’de kadın işgücünün değerlendirilmesi: Eskişehir özel sağlık sektörü örneği (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2019.